

HIND 5 SENTI

Jlmub kolmapäeviti

Õpilasteleht



Toimetus ja talitus: Tallinnas, V.-Roosikrantsi 3
Tartu kontor: Ülikooli 21, Tartus

Posti jooksev arve nr. 2188

Tellimishind: 1 kuu — 20 s., 2 kuud — 40 s., 3 kuud — 50 s., 6 kuud — 1 kr., aastakäik 1 kr. 50 s.
Kuulutused: 5 senti mm, lehe ees — 10 s. mm, tekstis — 12 s. mm, teksti kirjaga — 15 s. mm

Nr. 27 (13)

28. märtsil 1934. a.

II aastakäik

Artur Trahov

Tervishoid ja ujumine.

Alljärgneva artikli kirjutas „Õpilastelehele“ mitmekordne Eesti meister ujumises — Artur Trahov. Tema rekordid on maailmarekordidele kõige lähemal ja sellepärast peetakse teda ka kõige paremaks Eesti ujujaks. Selle peale vaatamata, et ta on küüinud rekordideni, on ta alles 20-aastane.

Ujuge kõik, kes olete kidurad, kõhnad, paksud, närvlikud, ületöötanud, kohmetud, arad, sest ujumine toob teile tervise ja parandab teie häired. Ujumine tervendab kopse, hingamine muutub sügavaks, mis omakord puhastab verd ja tõstab selle tagajärjel organite töövõimet. Süda kõveneb ujumisel, nõrka südant võib arstida mõõduka ujumisega.

Noortele, kellel ei ole veel soovitatav alata pideva sportliku treeninguga (s. o. umbes 8 aastast kuni 15 aastani) kergejõustikus, ei ole paremat ettevalmistajat kehaliselt kui ujumine. Olles veetnud oma noorpõlve ujumisega, on ta küps algama mistahes sportliku treeninguga. Ta siseorganid on eeskujulikud, lihased painduvad ja harmooniliselt arenenud üle terve keha. Peale selle eeskujulik tervis ja hea vastupidavus, nii on ta parimas tingimuses hiilgavaks karjääriks.

Need ei ole tühjad sõnad. Paljud noored ütlevad, et nad on terve oma lapsepõlve vees ligunenud, kuid ometi on nad kahvatud, väsivad ruttu ja pole märgata, et nad on eriti terved. Viga on see, et nad on vähe uju nud. Tuleb teha vahet ujumise ja suplemise vahel. Inimesed tihti armastavad solista-

da ja liguneda kaua vees, kuni külmavärinad neid sunnivad välja minema. See pole aga õige, ega aita kuigi palju. Ujuma peab süstemaatiliselt, mitte aga väsimuseni. Ujumise peab lõpetama siis, kui tunnete, et võiks veel edasi ujuda väsimuse poolest. Kui ujute 200—1000 meetrit iga päev, siis võite olla kindel, et head tagajärjed ei jää tulemata.

Ma olen näinud oma silmaga poisse, kellest kahe aasta jooksul on saanud tugevad ja sitked noormehed, kuna enne mõnelgi neist olid kopsud nõrgad ja lihastik kidur. Need poisid arendasid oma keha ja kopse just ujumisega, sest ujumine paneb tööle terve keha ühetasaselt ja ei pinguta ühtegi lihastegrüppi üksikult. Sellest siis tulebki, et ujujad omavad proportsioonilise keha ja ühetaolise muskulatuuri. Sellevastu on aga tõstmine ja mõned kergejõustiku alad, mis arendavad vaid üksikud lihaseid, kuid jätavad sealjuures teised arendamata. Kui olete tähele pannud tõstjat, siis näete, kui hästi on tal arenenud pealmine kehaosa, eriti õlad. Jalad on aga tihti päris arenemata. Samuti on lugu tennismängijaiga. Neil on see käsi ja õla eriti arenenud, millega nad mängivad. Teine käsi on neil hoopis kidur. See pole aga kuigi ka-

KUMBLUSSEEP



A. FREDERKING, TARTUS

sulik. Ujumine on aga just neile vastand.

Ujudes arendage oma ujumistiili sedamööda, kuidas hakkate ujuma. Kui teie stiil on vigane, ujute küljeli või muudmoodi kaldunud kehaga viltu, siis ühepoolsed lihased kehal arenevad rohkem kui teised. Parimaid stiile on selles mõttes selili crawl: keha asend vees on selili, keha välja sirutatud, mis võimaldab südamele vähemat koormamist. Rind on välja pingutatud, seega kopsud soodsas olukorras. Suu on alati veest väljas, hingamine seega kerge. Käteljalgadel töötavad lihased (õla, reie) - mis annavad kehale ilusaima

Täna lehes:

Valik kirjandite võistlusele saadetud töid. Tervishoid ja ujumine — eelolevaks sportimishooajaks. Uudiseid kodumaalt ja laiaast maailmast. Jänes, elevant ja tiiger — lõbus loomajutt ja muud huvitavat.

silueti. Samuti head stiilid on rinnuli crawl ja rinnuli ujumine (kon-naujumine).

Meie ülesanne ei ole käesolevaga õpetada ujumissiile, vaid tahame esilc tõsta just selle ala tervishoid-likke omadusi. Eespool juba puu-dutasime mõnda tervishoiust, sel-lele võib veel juurde lisada, et ta on veel hügeenilisim ja selle juu-res odavam. Ta puhastab alati nahka ja selles asuvaid higiauke. On palju inimesi, kes ujuvad veel talvelgi. See tuleb lihtsalt harju-musest. Kui süstemaatiliselt jahe-da veega harjutada, siis keha har-jub nii ära, et isegi jääaugus võib veidi supelda. Siin tuleb aga olla väga ettevaatlik, sest vähesegi kül-metamise juures võib tabada hai-gestumine. Üheks tingimuseks on veest välja tulles alati (isegi su-vel) kuivatusrätikuga keha üle hõõruda, sellega oletegi jälle sooja saanud. Siis veel peale ujumist hästi liikuda ja joosta.

Meil Eestis on ujumine suuri edusamme teinud alles viimastel aastatel, sest nüüd on alles juhitud tähelepanu noorema generatsioo-ni peale. See on annud ka üllata-

vaid tagajärgi, vanad rekordid on viimseni purustatud ja noored 15—18-aastased poisid on rühki-nud etteotsa. Mujal maades on ujumine aga palju populaarsem. Üheks soodustuseks on muidugi lõunamaadel soe vesi. Nii oli möö-dunud Los Angelesi olümpiaadil ujumises väga palju noori ujujaid. Jaapani ujujad, kes olid silma-paistvamad, õige noorukesed, 12-aastased poisid tulid olümpiavõit-jaiks. Ega meilgi need ajad enam kaugel pole, kus noored vanadele silmad ette annavad. Oleks vaja ainult paremaid siseujumise või-malusi, nagu Soomes. Noored või-vad ka sellepärast ujumist alata, sest siin võivad nad kiirelt karjääri teha. Ujumises pole ka kindlaid vanusastmeid ja seda võib harras-tada veel vanas easki. Teiste spor-dialade juures võib juhtuda, et ajajooksul kaob see lõbutunne, mis kaasas käib sportlikel tegevusil, ujumisel ei kao see kunagi.

Nii noored poisid ja tüdrukud, ujuge, siis saate terveteks, sitke-teks, tuleb elurõõm ja -tahe ja pa-nete oma tervisele parema aluse edaspidiseks eluks.

Kojuminek.

Kirjandite võistlusele saadetud tödest.

Kui tunnid lõppend, tõttan
Ma koju rutuga.
Kui sinna saan siis lasen,
Mäest alla kelguga.

See kelgutee viib orgu,
Kus suvel õitses lill,
See lill nüüd langend norgu,
Ja külmand pajupill.

Ka järvest kadund kala,
Kes suvel hiilis mind.
Nüüd sukeldab ta sala,
Sest järvel jääne pind.

Suised sõbrad.

Kui aga lõpeb tali
Ja koolist pääsen ma,
Siis algab suine nali,
Mul huvi pakub ta.

Siis hüüan: Tere lilled,
Ja tere kalad ka.
Mu pajupilli hääled
Teid püüvad julgusta.

Te loodusilu väärtust
Mul koolis õpetand.
Ja loomakeste süütust
Mul hinge istutand.

Kuid nüüd, mul kauem olla
Te juures võimata,
Sest koolitöös võib tulla
Siis „nõrku“ lõpmata.

Seepärast sõbrad suised,
Teid jätan puhkama.
Mul praegu mured teised,
Mis võtavad ohkama.

Vello Ruubel,

Nuia IV kl. õpilane.

Õpilaslhe märkus: Keelelt vigane, kuid algupäraselt mõeldud kena, värskete vemmälvärss.

Uudiseid kodumaalt ja laiaast maailmast.

Eesti haavapakkudest valmistakse siidi.

Enamik siidrõivastest, mida uhked daamid kannavad, on valmistatud kunstsiidist. Ehtsiidi annab ainult siidiuss, kunstsiidi aga saadakse haavapuudest. On leitud, et eriti head siidi saab Eesti haavapakkudest. Seda kaupa nõutakse rohkesti Prantsusmaale ja isegi Indiasse. Seepärast ostavad metsakaupmehed hoolega haavapakke kokku. Tallinna sadama laoplatid on neid täis ja iga päev veetakse neid juurde nii raudteel kui hobus-tega. Tallinnast lähevad haavapakud välismaale, kust mõne aja pä-rast osa neist vististi tagasi tuleb kalli kaubana — siidina.

Rahvaloenduse tulemusi.

Suure „inventuuri“ — rahva-loenduse — esialgsed kokkuvõtted on tehtud. Neist selgub, et üldse on Eestis 1.126.410 elanikku, nendest 529.436 meest ja 596.974 naist; seega on naised ümmarguselt 67.500 rohkem, kui mehi. Linnades on rahvastikku 321.116, alevites

26.888 ja valdades 764.489 inimest. Linnaelanikkude arv pärast ees-mist rahvaloendust (1922. a.) on tõusnud 16%, maaelanikkude arv aga vähenenud 3% võrra. See tä-hendab, et rahvas valgub maalt linna. Kõik linnad on kasvanud, peale Narva ja Paldiski, kus elanikkude arv on vähenenud. Üksi-kuis linnades on elanikke: Tallin-nas 136.450, Tartus 58.630, Nar-vas 23.515, Pärnus 23.330, Nõm-mel 15.185, Viljandis 11.820, Val-gas 10.665, Rakveres 9960, Võrus 5400, Haapsalus 4635, Kuressaa-res 4515, Petseris 4190, Tapal 3676, Paides 3266, Tüiril 2884, Põlt-samaal 2587, Tõrvas 2540, Paldis-kis 867.

Moodsad koolimajad — rauast ja klaasist.

Et klassituppa pääseks rohkem valgust, suurendatakse koo-limajades järjest aknapinda. See on aga võimalik siiski maades, kus talv pole liiga käre. Nii ehitati hil-juti Jaapanis, Tokio lähedal, koo-limaja, mille klassitubade seinad

sarnanevad kasvuhoone omadega: nad on ehitatud peaaegu ainult klaasist; rauda on tarvitatud vaid raamideks. Võib kujutella, kui rõõ-mus on laste meeololu niisuguses klassitoas, kus terve välissein, põ-randast laeni, annab valgust.

Ameeriklaste veider pidukook.

Ameeriklased peavad lugu kõi-gest, mis on rekordiliselt suur. Võiks öelda, et nad põevad rekor-dihai-gust. Hiljuti tuldi ühes linnas, Ameerikas, toime järgmise numb-riga: küpsetati hiigel pidukook, mis oli 9 m pikk, 4 m kõrge ja kaa-lus üle 1000 kg! Et niisugust koo-gimürakat küpsetada, tuli tarvi-tada 2 kotti jahu, 3 kotti suhkrut, 2000 muna, paarsada liitrit koort ja samapalju maasikaid. Raske on kujutella, missugune pidi küll ahi olema selle koogi küpsetamiseks! Aga kook sai kõigiti hea ja sellest jätkus magusaks söögiks 4000 kü-lalisele.

Jänes, tiiger ja elevant.

Vana ja õpetlik loomajutt.

Väike jänes ja vana elevant kõn-disid kord hommikul jalutades mööda lagendikku, mis on väga kasulik toiming, kuna käies saab värsket õhku hingata ja keha liigutada ühtlasi.

Jänes ja elevant olid head sõbrad ja vestlesid elavalt, kõneldes viimastest metsauudistest kui ka naljadest, milliseid väsimatult välja mõtles metsade vana tuntud naljahammas tigu. Äkki kuulsid mõlemad tiigri mõirgamist.

Nad kahvatasid näost valgeks kui lubjatud sein ja hirm naelutas nad hetkeks paigale.

Tiiger!... kogeles elevant hirmu pärast oma neljal suurel jalal lõdisedes. „Tiiger...“

Ja siis pistis ta jooksma, manitsedes:

„Ärgem kaotagem pead! Tuleb pidada meeleskindlust! Rahu! Veel kord, peaasi on rahu!“

„Minust ei jää järele muud kui üksainus lihatombuke!“ ohkas jänes.

„Minust vast viis või kuussada tükki“, ütles elevant hirmsa kiirusega edasi põgenedes. „Aga ega see asja paremaks ei tee...“

„Ta jõuab meile iga silmapilguga lähemale...“ ütles jänes, kui ta lootsutades tundis, et ta enam edasi ei jõua jooksta. „Põgenemine on asjata. Heida parem pikali maha, mul tuli hea mõte!...“

II.

Elevant tegi nii nagu ta sõber käskis. Ta heitis liivale selili ja hakkas jalgadega vehkima nagu püüaks ta end kõigest jõust kaits-ta. Jänes aga hüppas ta kõhule ja tegi, nagu hammustaks ja rebiks ta elevanti.

„Appi! Appi!“ karjus elevant. „Jänes sööb mu ära... Jänes tapab mu ära!“

Lähenev tiiger peatus veidi eemal ja küsis:

„Mis see tähendab? Jänes, kes elevanti murrab... Niisugust asja pole ma veel enne näinud, tõepoolest!“

Kuni ta seal üllatunult mõtles, pööras jänes oma ümmargused silmad tema poole:

„Aha! kisendas ta siis kõigest jõust. „Tiger! See on kena. Tal on vast õrnem nahk ja maitsev liha kui sel vanal vintskel elevantil! Viimaks saan ma nii veel hea suutäie.“

Ja tegi, nagu valmistuks ta hüppele tiigri selga, sealjuures hirmsasti silmi pöörates.

Nähes endale lähenevat koledat jänest, kes liha sööb, kokkus tiiger ja pistis jooksu, karjades: „Appi! Appi!“

Jänes tegi, nagu ajaks ta põgenejat taga, tuli aga varsti tagasi elevanti juure, kes end püsti ajas:

„Noh? Mis sa nüüd ütled? Kas julged veel oma kihve klõbitada?...“

Arno väljast pühkmehunnikust neljakandilise plekkkarbi ja kohe oskas ta seda laeva juurde ahjuks tarvitada.

Meistertades kulus aeg ruttu ja askeldav poisike ei märganudki ema hüüdu. Alles teisele kutsese reageeris ta. „Mis sa ometi meisterdad sääli? Ei saa aega söömagi tulla,“ rääkis ema toitu lauale viies. — „Ah, ei midagi,“ vastas Arno, „ma muidu niisamuti.“

Kellelgi polnud tuju rääkimiseks ja väikesevõitu toas kuuldus ainult lusikate klõbinat vastu plekkaldrekuid ja laua all magava koera ringutamine. Siis tärises vana seinakell tüki aega ja löi kaks pauku. Arno tõusis püsti, võttis varnast mütsi ja läks välja värskesse õhku. Üle karjamaa minnes peatus ta vaikes, siniselge jõe ääres, kus üksikud viidikad pikakoivalisi sääski ja kärbsed püüdsid. Poiss vahtis hulga aega vette ja mõtles, kui tore oleks jõgi veel siis, kui tema aurik siin ristleks ja inimesed kaldal teda huviga jälgiksid.

Aega polnud Arnol kuigi kaua, sest pööningul ootas poolik töö. Varsti oli ta oma väikse töötoas, mille uksele ta riiv ette lükkas, sest muidu oleksid käratsevad õed-vennad ta rahu rikkuma tulnud ja seda ei soovinud Arno põrmugi. — Nii töötas ta mitmed päevad, kuni laev sai enesele plekist korstna ja mastid; isegi tüüri seadis poiss talle. Nüüd aga seisid väike leidur probleemi ees, mille ületamine paistis olevat raske ja peaaegu võimatu: tarvis oli auriku edasiviijat. Kõik võimalused pidi läbi kaaluma. Arno katsetas üleskeeratud kummivedruga, tõuges aga polnud küllalt suur ja laev jäi paari-kolme meetri kaugusel seisma. Selline võte ei sobinud ja leidur mõtleski parema välja. Koolis oli ta kuulnud, et laeval on kruvi, mis teda edasi viib ja õpetajalt saadud teadmisi kasutas ta ka oma „aparaadi“ juures. Naabruses elavalt poisilt sai ta paar kella hammasratast ja mõne päeva pärast oli aurik Arno suureks rõõmiks valmis.

Ilm oli ilus, kui leidur aurikuga jõele sammus. Veepind oli peegelsile, ükski virvendushoog ei läbinud teda. Tulid ka mõned sõpradest, kellele Arno oli usaldanud oma saladuse. Kaasavõetud peed pandi laevaahju põlema ja uks, mille Arno suure vaevaga oli meisterdanud, suleti. Rõõmsalt tõusis peenikesest korstnast üles suitsujuga. Arno käänas ühenduskruvi laevakruvi ja hammasrataste vahelt lahti. Prr-prrrrr! liik-lök! tegi vabakssanud kruvi. Uudishimust peksis leiduri süda, kui ta leitud tase veepinnale asetas ja kui see pikkamisi kaldalseisjate hõisete saatel liikuma hakkas. Vaimustus oli üldine. Ja siis kiindusid kõigi silmad jällegi aurikule, mis loogeldes edasi liugles. Kaldalseisjatele, kelle rõõmuhõisked kaugele kuuldusid, tuli uusi seltsilisi juurde. Järsku jahmatas Arno. Talle paistis, et aurik istub palju sügavamal vees, kui seisis siis, vettelaskmisel. Nüüd aga nägid ka teised, et endine imestuse keskpunkt vajub. Arno ahastus oli suur. Alles nüüd meenus, et oleks pidanud laeva külge kinnitama nõõri, millest hädakorral aidata oleks saanud. „Hüppa järele!“ karjusid teised nõutule leidurile. Arno rõivastus kiiresti lahti ja hüppas. Kõrgele pritsis vesi ja laev vajus veepinna kõikumise tagajärjel täiesti. Arno sukeldus, kuid ta polnud arvestanud kohta, kus aurik liugles. Jõepõhi oli sääli täis kive ja Arno pörkus ühe terava müraka vastu. Vaevu suutis ta haarata kadunud

Leidur.

Kirjandite võistlusele saadetud tööd.

Siis, kui öösel väljas möllas maru ja taevast katsid pilvetombud, aelas Arno unetult voodis. Vaip tikkus vägisi põrandale, poiss kergitas teda, käänas teise küljele ja vaatas tagumisse nurka, kuhu aknast tungis kuukiiri. Klirtevihk paistis natuke aega ja kadus jällegi, kuna tuppa jäi valitsema pimedus. Arno vahtis aineti lakke ja ohkas: „Ei tule... Kui aga... siiki — kui saaks talle kuidagi need tarvilikud konksud juurde seada!“ — „Kas sa ei magagi veel, poiss?“ küsis järsku isa oma jämeda, veidi käriseva bassihäälega. „Mis sa ikka rähklad? Juba mitu ööd — ei maga ega maga. Kuule ema, sa anna talle homme palderjani. Ja kui sa siis ka ei jää, on muud rohtugi olemas. Jää nüüd magama.“ Arno lubas, oli aga veelgi tüki aega ärkvel, alles siis sulges kasvav uni ta silmad.

Järgmisel päeval otsis poiss pööningult kõige tagumisse nurka peidetud

„aparaadi“ — nagu ta seda ise nimetas — välja ja hakkas ta kallal hoolega no-kitsema. Pööning, see oli ta töötuba juba paar nädalat, juba siis, kui ta sattus ideele — ehitada väike aurik, mis sõidaks. Arno teadis, et on juba küllalt ehitatud suuri aurikuid ja et ta nüüd enam täielikku leiduri kuulsust teenida ei või; ent ta trööstis end sellega, et ega's enne keegi pole leitanud väikest mänguaurikut. Juba kujutles ta, kuidas ta siis uhkelt seisab jõekaldal, inimhulk ta ümber ja vees liugleb väike aurik. See oleks alles tore!

Ta ees seisis poole meetri pikkune laevakere, mille kallal ta senini oli pääd murdnud. Kumerakskoolutatud vineerlauad olid lõõdud kinni peente terastraaditükikestega, sest puukuuri nurgas vedeles juba ammu poolroostetanud traadikera ja Arnol polnud muud muret, kui ta ära tuua ja kahe terava kivikillu vahel tükikesteks tampida. Siis leidis

Eduard Nukk.

Kukk ja kell.

II.

Kuna kukk juba ennegi aimas, et majas polnud asjad enam päriselt korras, otsustas ta nüüd minna majja kaema, milles seisab asi.

Hetk hiljem oligi ta juba toas, kus oli viibinud varemaltki palju kordi ja kus tundis iga vähimatki eset. Seekord aga üllatas teda mingi uus asi, mis rippus seinal. Sellel uuel esemel olid all mingisugused kettide otsas kõlkuvad tilgatsid, milliste ees askeldas käia tiksvaskvärgats, mis tiksus nii vihastuvalt.

Puhu aega uuris kuketaat imeplikku olendit, kui aga see veider olend seinal äkki pistis rögisema ja kõlas järjestikku kaksteistkümmend kumisevat lööki, taipas kukk kogu tõe, sest ta seesmine mina ütles, et just praegu oli lõppenud päeva kaheteistkümnend tund. Kuketaat nüüd teadis — teadis seda päris eksimatult, et see imepeletis seinal ei ole muud midagi kui kell — seesama kell, millest perenaine oli kõnelenud tol saatuslikul ööl.

„Ah või sedasi“, hüüatus ta oma uuele võistlejale vihasele, „siis sina oledki see kell, see uus ajamööaja ja asjamees!“ Vastuseks kostus ainult raudne ja kestev: „tikk-takk, tikk-takk, tikk-takk!“

Kuketaat tundis, kuidas selline häbematus pani pulbitsema ta õilsa kukevere, kuid ta hoidis end tagasi ja tähendas leplikult:

„Nagu näen, oled sa kell või kuidas sind kutsutakse. Kuid ma ei saa aru, milleks on vaja sinu suguseid, kui juba on olemas kuked.“ Vastuseks oli vaid üks: „Tikk-takk, tikk-takk, tikk-takk!“ sellise üksluisusega ja ärritavusega, et kukk ei suutnud enam vastu panna kiusatusele anda talle paar mehiskukevopsu.

Ei tea, kas kuke löögid olid tões-

laeva ja siis tõi veevool ta pinnale. Ainult korra lõi ta jõuetult käega. Sellest oli aga küll, et kaldale jõuda ja kohe tõmmati ta mitmest paarist käest haaratuna kaldale. Silmad kinni ja pääs väike auk, millest verd nirises, nii jäi ta kaldale lamama, ent ta käsi hoidis krampplikult lejutist. Üks poistest käristas oma särgi küljest tüki riiet, pesi haava puhtaks ja sidus kinni. Onnetu leidur lõi silmad lahti, katsus haiget kohta ja pomises: „Ta sõidab... Uhkelt liugleb ta... Olen õnnelik, õnnelik... leidur...“

ti nii tugevad või mis, aga kogu see veider kellavärk lendas kolinal seinalt. Nüüd ta lebas põrandal — see kell, ega teinud enam ainustki häält. Kuketaat küll juurdles, kuid ei jõudnud selgusele, kas kell tegi seda kartusest, et teda veelgi võidakse lüüa; ta ei teadnud ka, kas kell oli surnud ikka päris tõsiselt või ainult teeskles surnut. Milline argpükslikkus see oli kellast — ennenägematu argpükslus, kui see tõesti oli nii. Kuid surnud see kell oli ja surnuks ta jäigi — ka siis, kui kukk astus ta segi löödud ja imelikke kirju kandvale „sihverplaadile“ ja laskis kuuldavale oma väljakutsuva võidulaulu „ku-ke-lee-guu!“

„Kas kuuled!“ hüüdis ja koputas veelgi kella numbrilauale, „seda, mida on loonud Jumal ise, ei või ometi võita mingi isehakanud kell!“

Aga just siis, kui kuketaat oli oma võidu kõige kõrgemal tipul, tuli langus: õuest hakkasid kaja-ma tibukeste hirmukarjatused, millele segunes Atsi nutukisa ja hiljem ka perenaise vihane sajatus.

Vana kukk unustas sedamaid oma võistleja ja tahtis söösta õue, kuid parajasti, kui ta tahtis õuele lipsata, paiskas tuul paugatades ukse kinni.

Nüüd oli vana kukk saatuse vang. Paratamatus olukorras ei oskanud ta teha muud-paremat, kui jagada kellale vihaseid hoope, kuni tuli perenaine. Nähes oma leilivavanemat, kukk uhkelt hüppas kellale ja laulis oma võidulaulu. See laul oli ta viimaseid, sest perenaine pahandatud sellest, et kull oli õues ära viinud ta parema kana ja osalt ka kella lõhkumise pärast otsustas müüa kuke ja seda ta tegigi. Kell aga lasti ära parandada ja seati uuesti seinale, kus ta on praegugi.

Minu kodu.

Joonistuste ja kirjandite võistlusele saadetud tödest.

Kaotasin tema varakult, kuid saatus kinkis ta mulle kohe jälle tagasi, ehk küll sootuks teise, kui oli seda minu isadekodu. Kodust, mis pakub kaitset kõigile kodutule, on saanud ka minu kodu. Armastan teda, sest ta katsub mulle kõike seda pakkuda, mida suudab eales pakkuda kodu.

Mõis, üks noist vanadest, mis on hästi alalhoidud, on suur ja ilus. Ta on uhke oma punase mütsi ja valge kuuega, kaunistatud nikerdustega. Suur park, mida varjab mõis ja piirab aed, on täis kirjuid lilli ja ilupuid. Tiik väikeste, ilusate saartega kuulub õnnelikule luigepaarile, kes liugleb tasasel veepinnal, olles uhke oma kuningriigi üle. Kevadine tuul sahistab kõrkjates, need kõigutavad oma päid, nagu imestades oma ümbruse ilu. Kiigelt kostub mahe lastelaul, millele vastavad väikesed laululinnud lähemalt puie oksilt.

Kuid kui õhtu jõuab, laotab udu oma õhukese loori üle pargi, mõisa ja tiigi. Öökuningannad avavad oma õied ja terve ümbrus täitub nende lõhnast. Saarel hüüab ööbik, teisel huikab aga öökull. Ning siis seab lilledesse kadunud vanemuine oma kandli hääle ja mängib õrnalt, vaikselt unelaulu oma ümber lõhnavatele lilledele nii kaua, kuni needki oma ilusad pead langetavad ning tähtedest ja kuust unistades magama jäävad...

Kuid mina ei maga, ei saa siis kunagi magada. Laman voodis lahtise akna all ning mõte eksleb kaugel eemal tõelisel lapsepõlve kodul, mis on siiski minule nii lähedane. Kas võin neid kahte kodu võrrelda? Ei kunagi. Kodu, milles elan,

on suur, ilus ning armas, kuid kodu, minu isadekodu, mis kannan omas südames, on väike ning veel armsam. Maja Ülemiste kaldal, ümberitsetud lõhnavaist sireleist ning kaskedest, piiratud pooleldi surnuaiast, pooleldi veest. Kerkivad silmade ette kodumaastikud, läbistan heinamaid, mis viivad mind lähemale kodule. Ikka ligemale jõuan temale. Kaovad segased ja tumedad kogud, nende asemel on selgesti näha jasmiini ja sireli põõsaid. Juba tunnen nende lõhna. Äkitselt peatun. Sireli tagant tormab suur tume kogu otse minu suunas.

„Voksi, oh kuidas sa mind ehmatasid!“ Suur must koer hüppab saba liputades mu najale. Siis sammume mõlemad, kaks õnnelikku, maja poole...

Kuid mis see on? Kuulen helisid.

Katsun tasa, tasa edasi liikuda, ning kui väljun põõsastest, seisatan. Maja akna all pingil istub vanake ning mängib kannelt, tema kõrval istub teine, käed süles ning kuulab. Korraga lakkab mäng, sest vanakesed on meid juba silmanud.

„Isa!“ ning samas olen ma vanemate süles.

„Tütar“, sõnab isa väriseval häälel, „tulid ometi. Ah, kui's me sind ootasime.“

Kuid kurb naeratus ja liikiv igatsus ema silmis kõneleb: „Veel mitte, mu laps. Kord jõuab too suur silmapilk, mis toob sind tagasi meie juure...“

Vera Lukk,

Tallinna XXV algk. VI kl. õpilane.
Plato lastekodu Riisiperes.

Päikesekiir.

Kõik, mis maailmas olemas, koosneb õhust ja valgusest. Kummaline, eks ole, kuid tõsi. Maailmas kõnnib kahejalgsid, roomab usse, jookseb olendeid ümber neljal jalal, lendab teisi üleval õhus või jällegi kasvab neid juuripidi mullas — ükskõik, kõik nad elavad, tähendab, hingavad ja toidavad end, võitlevad, kohanevad...

Päikesekiir, mis tuleb mõõtmatust kaugusest, langeb taimetele, kustub ja kaob, kuid ei lakka olemast. Ta on vaid varjul ja algab kummalist tööd.

Päikesekiir paneb lehe haljendada puul. Leht võtab toitu õhust, tõmbab seda endasse, otseku joo läbipaistvat gaaside segu. Õhus on koos hapnik, asot ja süsihappu gaas. Viimane on mürk loomadele, kuid taimedele toiduks.

Hapnik eraldub taimedest ja läheb loomadele hingamiseks, süsinik jääb järele. Taim kudedes muutub süsinik taimemahlade mõjul sõe ja vee ühenduseks, süsivesinikuks. See pole enam mürk, vaid vastupidi, kõigi elusolevuste toidu alus. Klorofüllil rakukeses, mis on kinni püüdnud päikesekiire, tekib tähtsust, mis ei saa kasvada ilma valguseta. Tähtsust leiame kartulis, suhkrus, jahus.

Klorofüll annab taimetele rohelist värvingu. Mikroskoopilised uurimused näitavad, et klorofüllil rakukeses sisalduvad eluks tarvisminevad ained.

Inimene ei saa kinni püüda päikesekiirt ega seda varuks valmis panna. Taim aga saab seda teha. Ta püüab kinni kalli aarde ja hoiab teda kinni, pannes töötama enda kasuks.

Kõrgele tõstab oma ladva pilvitusse taevasse eukaliptus Austra-

lias. Kidur kõrreke põhjamaa tundras on raske võitluse mõjul vajunud vastu maad. Ühte viisi aga töötavad nad, püüavad kinni laotusest tulevad kiired, muudavad nad toiduks ja hoiavad neid tagavaraks määratu aja jooksul.

Maapõuest tuuakse välja süsi, mis välimuselt pole muud kui tükike kivi. Ei tahaks uskuda, et seegi on ei midagi muud, kui roheliste okste kinnipüütud päikesekiir. Kui aga süsi koldes hakkab hõõguma soojust ja valgust hajutades, saame aru, mis temas peitus. Mikroskoopiline uurimine näitab, et süsigi pole muud, kui sama päike, mis tuhandeid ja tuhandeid aastaid on varjul olnud maapõues. Kivisõe näol põleb puu, mis tuhandeid aastaid tagasi haljendas ja endasse kogus päikesekiiri, mida nüüd äratas tuli puude.

Inimene ja loom tarvitavad toiduna toitainetes peituvaid päikesekiiri selleks, et nende abil oma keha soojendada ja tööle panna. Härja lihased, kogu ta keha pole muud, kui elumahladest ümbertootud taim. Taim toidab maailma suurimad hiiglased, nagu elewandid ja teised eluolevused. Alles taimel on võimalikuks saanud elu maakeral üldse. Taim aga elab päikesest, seega ka kogu meie elu tuleb päikesest.

Mis eest karistati.

Türklane tahtis tundma õppida kohutõistmist Euroopas ja kuulas üht pikemat kriminaalprotsessi. Hiljem küsiti ta arvamist selle kohta.

Türklane vastas: „Seal oli kaks meest. Üks ei rääkinud sõnagi, teine rääkis kogu aja. Ja kuus vanameest, kes ta rääkimist kuulasid, mõistsid vangi selle, kes ei rääkinud.“

„Õpilastele“ sõbrad ja kogu õppiv noorsugu!

Pimedate „Töökool“

Tartus, Narva tän. 85

Tel. 9-24

Soovitab oma töökojas valmistatud harje, pürste, kookusjalamate, korve jne.

Tarvitage ainult pimedate töid, siis aitate täita osa kohustusi nende vastu!



KINO MODERN

S. Tartu mnt. 4.

Suurel neljapäeval 29. märtsil ja suurel reedel 30. märtsil kella 12—2 päeval grandiosne laste- ja kultuurifilmide etendus suure päevakohase eeskavaga: 1) Kunstiline suurteos 16 vaatuses „I. N. R. I“ (Jeesus Naatsaretist Juudarahva kuningas). Kõige täielikum ja uusim Lunastaja eluloo film. 2) Jänku-Osvaldi üllilõbusaid seiklusi. 3) Põrguik praad. Suur naljapilt 6 jaos. 4) Snookum omas viimases filmis Snookumi jumalagajätt oma sõpradega. Lõbus farss 6 j. 5) Ülihuvitav kultuurifilm 3 jaos ja teised filmid.

Filmide kohta antakse seletusi mikrofonide kaudu. Pääsmed 15—50 sendini. Kassa avatud pool tundi enne algust. Üllatus lastele! Iga laste-eeskava külastajale hinnata tahvel „Kave“ šokolaadi.

Eelteade: 1. ja 2. lihavõtte pühapäeval enneolemata suur üllatuseeskava lastele.

Ohtune etendus (õpilastele lubatud). Pühapäevast alates Bernhard Kellermanni tuntud romaani „Tunneli“ linastus. See romaan oma ülesehituselt sünnitas omal ajal suurt sensatsioon. Seal näeme inimvaimu hiigelvõitlust ookeaniga. Sajad tuhanded töölisel eesotsas ins. Mc Allan'iga viivad lõpule tunneli ehitustöö Ameerika ja Euroopa vahel, ookeani all tuhandete meetrite sügavuses maa all. Seda filmi peab igaüks vaatama. See on nüüdisaja suursugusem helikultuurifilm.

Teiseks tuntud Szöke Szakalli helinalli „Szöke Szakall kapellmeistrina“. Lisana: 1934. a. ühisabi ball „Estonias“.

Kliire ja asjatundlik tellimiste täitmine
:: Odavad hinnad ::

Koolid, koolikooperatiivid ja õpilased!

Raamatukõitmis-,
karbi- ja trükitöid

laske teha 1921. a. asutatud

O.-ü. „WÕIME“

raamatukõitmis-, karbi- ja trükitööstuses

Tallinnas, Estonia pst. 17 (Gorbatschevi majas)

Kõnetraat 455-58

Suuremate tellimiste puhul koolidele hinnaalandus

Õpetajad, õpilased ja koolikooperatiivid!

Lähenevate pühade puhul ostke ja tarvitage

R. Klausson'i

shokoladi-, kompveki- ja biskviiditehase saadusi

Tellimistega palutakse pöörduda: Tallinnas otse vabrikusse, Jahu tän. 5. Teistes linnades ja maal saadused müügil ühistegelistes kui ka erakauplustes.

Tähelpanu! Ka nõustus R. Klausson'i tehas vastu võtma klassiekskursioone. Vastavast soovist teatada üks päev varemalt tehasesse (tel. 441-15) ehk Töökooli (tel. 462-56).

Koolikooperatiivid, õpetajad ja õpilased!

Lähenevate pühade puhul nõudke suur- ja üksikostudel

A/S. A. BRANDMANN'I

kakao-shokoladi-kompveki tehase saadusi

Tehase saadused üle maa müügil igas koloniaal-maitseainete äris.

Tehas ja peakontor: Tallinn, V. Tartu mnt, 4/6. Tel. 458-82 ja 470-45.

Osakonnad: Tartus, Ülikooli 36, tel. 11-80. Rakveres, Turuplats 2. tel. 3-21.

Koolitarbeid ostate

kõige soodsamini „TÖÖKOOLIST“
V. Roosikrantsi tn. 3, Tallinnas.

Foto-ateljee

Parikas
TALLINNA

Kuninga tänav 1

ÕPILASTELE

üksikpildid ja kooli-
grupid väga mõõdu-
kate hindadega

Koolid ja koolikooperatiivid!

Lähenevate pühade puhul koolipidudel, koosviibimistel ja üksikostudel tarvitage

Firma R. SCHEIBE

mineraalvete ja limonadi tehase saadusi:

Selters

Sidronisooda

Sekt ja igasugused mineraalveed

Limonad

Kuremariin

Koolidele hinnaalandus

Tellimistega pöörduda tehasesse: **S. Tartu mnt. 14**

Telefon 304-93

Maailmalõpp.

Kirjandite võistlusele saadetud tödest.

Meenub lugu minevikust. Isa luges ajalehest, et Võrumaale olevat ilmunud säärane imelik mees, kes kuulutatav peatset maailma lõppu; seda muidugi teistele, mitte enesele, sest ta ostvat ümberkaudseilt kergeusklikelt võileiva hinna eest väärtasju. Isa naeris, vanaema aga leidis siiski asjas pisut tõtt olevat, sest maailm olla kuri ja väärt hukkuma. Mina, tol ajal 8 aastane poisiklutt, asusin ses asjas erapooletule seisukohale, aga südamesopiš kipitus siiski midagi, mis teatud päeva kätte jõudel muutus tormitsevaks merelaineiks.

Oli marune sügispoolne suvipäev, mil pidi juhtuma see kohutav katastroof. Hämardus varakult. Tumedad varjud tekkisid maapinnale ja süsimustad pilved liuglesid taeva all. Puhus vali tuul. Öhtul hakkas müristama ning vätku lööma. Kohe selle järgi hakkas sadama. Ka tuppja hõljus videvik. Midagi salapärasest ning tontlikku oli selles hämaruses. Varsti süütas ema tule. Tuba muutus nüüd korraga valgeks ning soojaks. Isa istus laua taha ja süvenes ajalehe lugemisse. Me, lapsed, naljatasime ja mängisime omavahel samuti, kuna ema õmbles midagi. Öhtu möödus. Enne magaminekut heideti veel maailmalõpu üle

nalja. Ainult vana „Sarve Ann“, meie öömajaline, noomis meid „jumalavallatuid“ ja laulis heleda häälega vanast puukaantega lauluraamatust, mida ta kaasas kandis. Heitsime magama. Minu voodi asus akna all, kuulsin selgesti vihma pladinat ja tuule ulumist. Mulle ei tulnud täna und. Kas tuleb tõesti maailma lõpp? Kell lõi üksteistkümmend lööki. Süngelt ja ähvardavalt kõlasid paugud öises vaikuses. Mu ärevus tõusis. Jäi ainult veel tund aega ja siis, siis... , nimelt südaööli pidi see ju olema. Mul mattus hing hirmust kinni. Palvetasin. Väljas sadas. Krabinal langesid jämedad vihmapiisad vastu akent. Tuul vingus ja ulus...

Olin tukastanud. Ärkasin äkki valju mürina peale, mis väljast kostis. Vaatasin aknast välja, see oli aga asjatu, kuna kottpimedas näha midagi ei olnud. Taipasin seda isegi ja heitsin uuesti sängi. Sain aga seda vaevalt teha kui väljas akna taga kõik valgeks löi. See ajas mul kanaanaha üle ihu.

„Nüüd on kõik otsas“, mõtlesin, kuna ise aga hüüdsin, mis jaksasin: „Isa, ema, appi!“ Siis kostis kange mürin, ragin ja aknaklaaside klirin. Suur veejuga voolas mulle otse näkku. Samal hetkel nä-

gin, kuis üks tüme kogu sööstis minu poole, kaks hõõgnvat silma peas. Tundsin kuidas mul otsa eest tükk nahka ära rebiti, tundsin ka veel, kuidas soe veri mööda põski alla voolas, särgikrae vahele. Kuulsin veel kuidas kell südaöö tundi hakkas lööma: pim-pam, pim-pam, selle sekka imelikku kisa, karjeid, siis kukkusin kuhugi sügavale... sügavale...

Kui ma ärkasin, valitses mu ümber endiselt pimedus. Esmalt ei saanud ma aru, kus olin. Arvasin, et olen taeva-riigis, sealsamas kartsin end aga jälle põrguköögist leidvat. Pea oli mul tulli-kuum ja valutas. Nüüd mõistsin ka, millest olenes pimedus mu ümber. Mu pea oli seotud mingisuguse sidemega, mis oli silmadele langenud. Lükkasin selle eemale. Väljas oli valge. Kui aga silmasin purustatud akent ning nägin, et akna läheduses kasvav kask oli öö jooksul kadunud, aimasin juba kaudselt isegi, mis oli juhtunud. Ja vast taipate ka teie? Isa astus voodi juure ja silitas mu pead. Ema aga, nähes mu küsivat pilku, seletas: „Ka mulle, nagu sinulegi, ei tulnud und. Olin ärkvel ja nägin kõik. Pikne löi õues seina ligiduses kasvavasse kasse. Puu murdus ning langes aknasse, mille tagajärjel viimane purunes. Kass, kes öhtul kogemata välja jäi ja koera eest puu otsa oli põgenenud, langes ühes puuga aknasse, kust ta sulle pähe hüppas.“ „Aga laul, mida ma kuul-

Vee äärde jõudes hüüdis ta:

„Henge!“

Tal tuli mitu korda hüüda enne kui vastaskaldalt kostis vastus. Viimaks ilmus läikival veepinnal nähtavale paat, mida juhtis nahka õlal kandev rauk.

Hatako tõstis maast kivikese ja pani selle omale suhu. Siis jäi ta kannatlikult ootama paadi lignemist.

„Jambo, haha!“ tervitas ta paadimeest. Ta hääli kostis kaetuna ja sõnadest oli raske aru saada.

„Pesa moia! Inapata beza?“¹⁾ hüüdis vanamees tervitusele vastamata.

Vastuse asemel näitas Hatako rahatükki. Vanamehe nägu löi särama.

„Tule paati. Siin käivad kogu aga üle pika-jalged vadzaggad ja raha asemel saad nende käest veel söimata. Massai?“

„Jah. Mis vadzaggad teevad siin rohtlas?“

„Nad sõdivad valgetega. Moišis tapsid nad kõik valged maha ja tulid nüüd oma kuningaga siia, et hävitada teisi, kes siia jahile tulid. Kas sa siis midagi veel pole kuulnud sellest? Oled vist Rabisa metsadest?“ urises ta uurivat pilku heites kaassõitjale.

Osutades peaga paremale jatkas ta: „Näed seal mäe taga on valgete laager. Vadzaggad on metsas peidus. Ära mine neile lähedale. Need on suured röövlinaod. Nad püüavad kinni kõik teekäijad, röövivad nad paljaks ja sunnivad endile puid raiuma ja vett kandma. Eile nad võt-

vaevu veel. Varsti aga hõrenesid puud ja ta ees levis banaanisaludega kaetud lagendik.

Öö läbitungimatu pimedus hakkas lahkuma ja taevast piisutas peent vihma. Vihm läks jämedamaks ja muutus varsti maad peksvaks valanguks. Ojadena voolas vesi banaanilehtedelt ja muutis maapinna pehmeks, mustaks taig-naks.

Pori lirtsus Hatako jalge all ja pritsmed lendasid kaelani, märg nahk peksis jalgu ja hõõrus nad veriseks. Külmad piisad veeresid üle selja ja käed kohmetusid külmas tuules. Näis, nagu ei tunneks rändur midagi. Kättemaksu tuli hõõgus ta südames ja pani selle peksma kiiremini.

Vihma valas lõpmatult. Puud värisesid tuules ja okstelt voolasid ojad. Hatako leidis tee-rajat, mis viis allamäge. Pikemalt kõhklemata asus ta sellele: niisuguse ilmaga polnud karta ühegi elava hinge kohtamist.

Äkki ilmusid ta ees nähtavale mingid katused, paistes vormitute laikudena läbi voolava vihma. Kostis koerte haukumine. Läbi lehestiku paistsid valendavad seinad — eurooplaste kohvi-istandus. Maja terrassil silmas Hatako vadzaggade sõdureid, nähtavasti olid nad siin rüüstamas. Hatako pani märja käe tarale ja jälgis nende tegevust. Kahjurõõmus naeratus ilmus ta huultele. Siis jooksis ta külmast värisedes edasi.

Rada muutus laiaks teeks. Hetkeks peatus Hatako: edasi minna oli kardetav — vasakul nägi ta vad vadzaggasid. Neid silmitsedes ei märganud ta suurt loiku ja kukkus vette. Ta pomises vandesõna ja jäi kuulutama. Mi-

¹⁾ Üks peso. Kas sul raha on.

Tsooru hariduse tempel.

Lähenen Luhametsa maanteed punasele, kahekordsele koolimajale just sama teed mööda, mida on tallanud meile õpilastele tuntud noorsoo kirjanik Juhan Jaik. Uhked võime olla, et meie Lepistu haridusetempel on andnud meile sarnase populaarse noorsoo kirjaniku. Hellitame lootust, et ta ei jää viimaseks, vaid on tõukeks ja julgustajaks ka meile teistele.

Vaikne talvehommik. Aegajalt on kuulda talitsiitsitaja laulu ja koerte hommikust kontserti. Nur-

sin, kust tuli see?" pärsin ma. Ah soo, see oli „Sarve“ Ann. Arvates viimsepäeva käes olevat, hakkas ta kohe laulma“, seletas ema, „ja küllap sa seda kuulsidki!“ Nojah, muidugi kuulsin ma seda. Too oli mu kummalise öise läbielamuse seletus. Selle loo tagajärg oli aga see, et ma pidin öise ehmatuse ja kassilt saadud haava tagajärjena tervelt kaks nädalat voodis lamama.

M i k u N õ m m .“

med ja niidud eemal sätendavad, kui teemandid. Nad mängivad, tantsivad, kaovad siis hetkeks ja uuesti algab sama mäng. Natuke kaugemal lookleb „Mustjõgi“ ja matab oma hõbeliniku alla purpurses metsasalu. Ta läbib palju õitsvaid pajupõõsaid ja metsi, enne kui jõuab mere rüppe, Riia lahe voogudesse. Jõest natuke eemal koolimaja taga asub S-küla. See on kui haljendav lehtmets, kui Tsooru Kadriorg. Lähemalt vaadates paistavad saludest lihtsad Võrumaa taluelamud. Salude kõrval asub must mäesein. See on Luhametsa poolt paistuva Lepistu algkooli mitmevärviline ümbrus. Kuula! Huraa! huraa! kooliõuest, kus on parajasti lumesõda käimas, ühel pool on suuremal ja teisel vähemad. ühinen suuremate poistega ja hakkab ägedasti pommitama vastaseid. Viuh, viuh... vuhiseb üks lumepall mööda kõrva natuke

külge puutudes. Kahman kohe lumepalli ja tahan kätte tasuda, aga visk läks mööda. „Alli, lähme ja lööme selle poiste salga segi!“ hüüab tõsise, asjaliku näoga VI kl. poiss. Ja kohe tormame neile peale, ajades nad ära kooliõuelt. Till-till-till... heliseb kell, algab koolitöö.

Vaatleme Lepistu algkooli. Lepiku algkool asub Mustjõe ürgorus. Koolimajast niiduni on istutatud tihedad puuderead, mälestuseks Roosiku lahingus langenud sõduritele. Ka koolimaja ja õue on piiratud puudereaga. Aias lokkavad suvel aiaviljad õpilaste katsepeenrail. Suurde kaalikad, peedid, naerid või hernerid. Natuke eemal õitsuvad mitmevärvilised lilled: nartsissid, tulbid jne. Kaugemal lokkab vahtrataimede lava ja lendlevad mitmevärvilised liblikad. Algkool pühitses 12. aprillil 1931. a. 50. a. juubelit. Vabadusesõja ajal sai ka kool kannatada, sest see oli nii meie omade kui punastel kantsiks. Viimased lahkudes panid põlema

dagi aga polnud kuulda peale tuulekohina latvades ja vihmaladina.

Ta otsustas, et kõik on korras ja asus edasiminekuks, hüppas aga siis korraga väkkiirelt kõrvale, end põõsa taha peites. Kuuldus relvade kõlminat: möödus mitu meest. Üks neist peatus ja nuga tupest tõmmates tuli ta puu juurde oksa raiuma. Hatako püüdis taganeda, selja taga aga oli niivõrd tihe oksastik, et noata sellest läbi ei saanud. Mees tegi sammu edasi ja silmas teda.

Hatako mõirgas metsikult. Kohkudes pörkas mees tagasi.

„U-u-u-ii! Angelini! 1)“ karjus ta ja hüppas teiste juurde, et üheskoos kiiresti põgeneda.

„Eh-hee“, naeris Hatako ja üle kraavi hüppates jatkas ta teed piki kitsast rada vasakul.

Vihm lakkas vähehaaval. Hatako võttis külmast kangestunud sõrmedega näputäie tubakat ja hakkas edasi jooksmas nii kiiresti, kui seda lubas märg savine pind.

Mõne aja pärast jõudis ta rohtlani. Kõrge märg rohi ja okkalised põõsad kasvasid siin. Ta kuulis soos elutsevate konnade häälitusi, nägematud ojad vulisesid ja õhus kuuldus kauget kõminat.

Vahetevahel kostis hääli läbi öö; enamasti oli see valu- ja surmakarje. Äkki hüppas mingi hiigelkogu põõsa tagant ja kukkus raske müdinaga sohu: terav kisa lämbistas õhu, kuuldus heitluse müdinat. Kohkunud linnud lendlesid üles Hatako pea kohal ja ta nägi, kuidas kaks

jõehobu soos võitlesid vihast võitlust kogu ümbrust porri pitsides.

Viimaks jõudis Hatako läbi soost ja tuli rohtlasse viivale kuivale rajale.

Kahvatu agu kuulutas hommiku jõudmist. Vähehaaval sulasid öövarjud koidu hõbedases valguses. Kuiva puu najale toetudes vaatles Hatako, vallatud mingist seletamatust tundest, taga helendavaid mägede latvu. Ta ees levis avar tühik. Paistsid viimased soolaigud, kaetud roostiku ja värviküllaste lillede vaibaga. Nende lillepeenarde särav ilu oli nii veetlev, et isegi lõunamaa küllusliku loodusega harjunud metslane selle ees peatus imetlusega.

Soolindude kirju ja mitmekesine kari tervitas koitu rõõmsa vidinaga. Kured lehvitasid vägevaid tiibu päikese tervituseks.. Käraka tõusis lendu paradiisilindude parv, rasvane pelikan kõmpis mööda kallast ja lõi oma lameda nokaga teel ettejuhtuvat pardipoega. Valju kaagutamisega jooksid roosad anid vette ehmatades iibiseid.

Künka otsa jõudes kattis Hatako silmad käega ja vaatas üle päikeses särava rohtla. Ta nägi eespool sipelgapesa kuhja. Nimelt seda ta otsis. Ta murdis sellest tüki mulda ja sõtkus selle kokku oma kotist võetud taignaga. Saadud punase määrdedega määris ta kokku oma juuksed. Siis puhastas ta enda hoolikalt savist ja porist ning suundus lõunasse. Ta teadis, et sealpool pidi olema Parasse viiv tee.

Varsti nägi ta idas looklevat halli joont. See oli jõgi. Hatako sammus puude alt läbi kalda poole.

1) Leopard.

kooli varandused, kuid tänu lahkele kaaskodanikele sai osa neist päästa. Praegu töötab kool IV klassikomplektiga ja VI klassiga. Õpilasi on üle 165, neist kõige rohkem I ja kõige vähem VI kl. Koolis töötab kaks õpilasringi. Suurem ja kujukam on „Lootusring“. Ta omab 40-liikmelise pere. „Lootusring“ ostab raamatuid, peab referaate, pidusid, korjandusi jne. „Lootusringil“ käib ajakiri „Vikerkaar“ ja „Õpilasleht“. Ringi juht on 6. kl. õpilane F. Kuus. Laekur 6. kl. õpilane A. Leimus ja kirjatöimetaja V. Peterson.

„Lootusringil“ on ka „Spordisakond“. Ta on korraldanud ühe talispordi ja kergejõustiku võistluse.

P. Luik hüppas kaugust 4.87 ja kolmikud 9.08 ning 100 m. jooksis 14,1 sek., A. Kikas hüppas kõrgust 1.30, teatejooksu võitis VI kl. meeskond 28 sek. Koosseis F. Kuus, A. Leimus, A. Kikas, P. Luik. Võistlejaile jagati ka rohkesti auhindu. Juhid Luik, Veide ja S. Kerner.

Teine õpilasring on „Kooperatiiv“. Tema omab 10-liikmelise pere. Müüb odavasti õpilastele kaupad. Ärijuht Leimus.

Ka noorkotkaid, kodutütred ja haukaid on Lepistu algkoolis, kuid vähesel määral.

Tsooru Lepistu algkooli VI kl. õpilane K.—

ÜENÜ Tallinna osakonna õpilasõhtu.

Kuna pealinna kultuurihuvilistel koolinoortel puudub hädavajaline keskkond, siis on pütüdnud seda puudust jõudmööda tasandada ÜENÜ Tallinna osakonna kirjandusklubi. Viimane on asunud korraldama kooliõpilaste ühisõhtuid, milline ettevõte on võitnud kõikide keskkoolide kasvandike täielise poolehoiu.

ÜENÜTO käesoleva hooaja esmene õpilasõhtu leidis aset 16. veebruaril ning tõmbas kokku rohkearvuliselt osavõtjaid. Seekord esinesid ettekannetega kolledži, pedagoogi, Gustav-Adolfi gümn., E. Lenderi gümn., tütarl. I gümnaas., tütarl. II gümn. ja tütarl. komertsgümn. õpilased.

Õpilasõhtu huvipakkumaks paladeks osutusid koolinoorte kirjanduslikud algupärandid. Oma kunstiküpsete luuletistega esines kolledži õpilane Bernhard Pant. Tema koolivend Johannes Raadiko kandis ette katkendi oma jutustisest „Vembumehed“, mis evib kahjuks mõningaid puudusi. Kiitust lõikas Gustav-Adolfi gümnasisti Helmut Bötckeri huvitav naljand „Seiklus koolis“, mille esitas autori ksv. Alois Neuman.

Peale kooliõpilaste algupärandite kanti ette hulk kodu- ja välismaa kirjanike töid, millest tekitasid menu noorkirjaniku V. Vendi humoresk „Linnaminek“ tütarl. komertsgümn. õpilase Asta Villmani ettekandes, ja rootsi kirjaniku H. Zetterströmi novellett „Boeuf à la Stroganov“ tütarl. II gümn. õpilase Agnes Normani ettekandes.

Tütarlapsed esitasid rea laitmatuid deklamatsioone, millest olgu mainitud õnnestunumad: tundmatu autori „Käbi ja känd“ tütarl. I gümn. õpilase Ellen Liigeri poolt; M. Underi „Hommikpalve“ E. Lenderi gümn. õpilase Eevi Raueri poolt; sama autori „Hümn hommikule“ pedagoogi õpilase Jutta Tombergi poolt, kes esitas ka meeleolulise melodeklamatsiooni — E. Enno „Vokk vuriseb“.

Aitame ema!

Et meie emad suure osa päevast kõõgis toite valmistades peavad mööda saatma, siis oleks neile rõõmsaks üllatuseks, kui meie pühade ajal nende kõõgisviibimise aega katsuksime lühendada ja mõned kergemad toidud ise valmistaksime.

Selles tahab ka „Õpilasleht“ meile vastu tulla, tuues mõned kerged ja lihtsad pühadetoitide retseptid. Lõunatoitude valmistamisel võiksime emale sel teel abi olla, et valmistaksime magustoidu ja salati. Sobivaks magustoiduks munadepühil võiks olla munakoore tarretis. Tarretisi võime valmistada sidrunimahlast, marjamahlast ja munast.

a) 1 kl. parajat marjamahla, 5 lehte vees leotatud kalaliimi, suhkrut;

b) 1 kl. piima, 3 munakollast, 4 lehte vees leotatud kalaliimi, maitse järele suhkrut;

c) 1 sidruni mahl, 4/5 kl. vett, 6 lehte leotatud kalaliimi, suhkrut.

a) Marjamahl ja suhkur segada, liisada leotatud ja sulatatud kalaliimi;

b) munakollased segada suhkruga, liisada piim ja leotatud ning sulatatud kalaliim; maitseks lisada vaniilini;

c) sidrunimahl segada vee ja suhkruga, lisada leotatud ja sulatatud kalaliim.

Kõik nimetatud mahlad täita munakoortesse, iga liigi täidame ise koosesse. Munakoortel, millistest sisu välja võetud, on harilikult kahelpool otstes augud. Et mahl, mille munasse täidame, välja ei jookseks, hoiame sõrme ühes muna otsas oleva augu ees. Kui muna mahla täidetud, võtame märja valge paberi ja katame sellega ülemise muna otsa. Paber kleepub muna külge ja sulle muna otsas oleva suurema avause, mille kaudu me muna täitsime. Teine muna ots võib lahti jääda, sealt tarretis enam välja ei tule. Laseme tarduda. Pärast tardumist vabastame tarretised munakoorest, asetame vaagnale ja anname lauale vahukoorega ehk ilma.

Toores porgandisalat.

7 keskmist riivitud porgandit, marjamahla (haput) ehk äädikat, suhkrut, soola. Kõik nimetatud ained segatakse maitse järele.

Porgandisalat hapukapsastega.

4 riivitud porgandit, 1 kl. hapukapsaid, suhkrut. Kõik nimetatud ained segatakse. Saame õrnroosa värviga salati. Õhtusöögiks aga teeme

täidetud munad.

Pühade ajal on igaüks söönud küllaldaselt keedetud mune ja lõpupoole nad ei maitse meile enam. Sellepärast teeme nii:

3 muna, 25 gr. võid, 2 kilu, 1½ spl. hapukoort, murulauke, sinepit, soola, suhkrut, riivleiba. Keedetud munad poollitatakse pikuti ja võetakse rebud välja. Need hõõrume kausis peeneks, segame vahustatud või, koore, riivleiva ja maitseainetega. Segu täidame munavalgese. Nii täidetud munavalged asetame vaagnale ja kaunistame nad peenendatud murulaugu ja redisevilludega. Puhastatud kilu võime asetada põlki üle taidise ehk taidise ümber, kuidas meile rohkem meeldib. Nii olekski munatoit jälle mitmekesisstatud.

Ristsõnad.

Sõnade tähendused.

Paremalt vasakule: 1. Parem Eesti kettaheitja — eesnimi ja nimi. 8. Pahane, mossis. 9. Ühe mandri algustähed. 10. Maa-ilmajagu. 14. Kuulus leidur. 16. Noorte Naiste Ühendus lühend. kujul. 17. Reegel. 19. Siidi õhng lühend. kujul. 20. Saksakeelne ees-sõna 21 kahekõne 24 kolmas isik. 26. Eesti Tarvitajate Keskkühisus. 28. Nimistu. 30. Vilunud, oskab hästi. 31. Slaavia. 32. Vorm sõnast „olema“. 36. Kaigast. 37. Kindlustusselts. 39. On igal inimesel. 40. Rahaline laenusumma.

Ülalt alla: 1. Kunstniku töötuba. 2. Kääne sõnast „ruut“. 3. Nuhtlusseadus. 4. Kõrbesaared. 5. Lauanaaber lühend. 6. Prantsuse aadlitiitel. 7. Kaduv nähe. 10. Tütarlapse nimi. 11. Sama mis põikreas. 32. 12. On siis? 13. Suur madu. 15. Põöre saksa keelest. 18. Kääne sõnast „tuba“. 22. Akvaariumi lühend. 23. Al-

1	2	3	4	5	6	7						
8												
9												
14												
17												
20												
26												
33	34											35
36												37 38
39												40

gus. 25. Agentuur. 27. Kompanii. 29. Teatritüki nim., milles kõik teg. ainult laulavad. 33. Iga lapse hea sugulane. 35. Küsimus. 38. Klass.

